

ОПУНЦИЯ – КОВАРНИЯТ КАКТУС С КРАСИВИ ЦВЕТОВЕ И ВКУСНИ ПЛОДОВЕ

Малко хора знаят, че красивият **кактус „Опунция“**, особено популярен за отглеждане в домашни условия, е един от най-инвазивните видове растения в Европа, който нанася големи щети на природата, икономиката и здравето на хората. Това са вечнозелени, храстовидни растения, които натрупват голямо количество вода. Кактусите от рода Опунция (*Opuntia*) са описани за първи път в България през 20-те и 30-те години на ХХ век. Те пристигат у нас, за да украсят царските дворци в Евксиноград и Кричим. През 1933 г. се появяват и по Черноморското крайбрежие – на Змийския остров.

Харесани и може би откършени от царските градини, много хора засаждат кактусите, за да „разнообразят“ и „разкрасят“ не само дворовете си, но и околностите. Опунциите образуват групи от няколко разпръснати индивида до стотици и хиляди, плътно разположени един до друг. Разпространяват се много лесно чрез части от стъблата и плодовете. Издръжливи са на засушаване, защото изразходват крайно пестеливо събираната в стъблата им вода. Преживяват пожари и силни студове – до -30°C . Всичко това ги прави агресивен и лесно приспособим конкурент на българските растения.

Попаднали сред дивата природа, кактусите бързо превземат територии и помитат местната растителност. Промяната на климата към засушаване и затопляне ще доведе до още по-голямото им нашествие.

През десетилетията обикновената Опунция вече е масово разпространена – по Черноморското крайбрежие, в Предбалкана, Струмската долина, Пирин, Средна гора, Лозенската планина, Тракийската низина, Тунджанската хълмиста равнина. Според Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания на БАН най-големите подивели популации от кактуси са край Харманли и с. Белослав, Варненско.

Специалистите са категорични, че трябва да спрем тези агресивни растения, защото са сериозна заплаха за биологичното разнообразие и имат неблагоприятно въздействие върху здравето и благосъстоянието на хората.

Вредите от тях:

- Заемат големи площи в пасищата, образуват непроходими за животните части и съществено ограничават достъпното за паша място.

- Запирчат туристически пътеките и пътеките на дивите и селскостопанските животни, и на местните жители.
- Привличат пчелите и така лишават местните растения от опрашители, което намалява тяхната възможности за размножаване.
- Вредят на биологичното разнообразие като потискат популациите на редки и защитени видове и на лечебни растения.
- Причиняват значителни финансови загуби и е необходим голям човешки ресурси за ограничаване на разпространението им.

За да не допускаме въвеждането на Опунцията и при откриване на случайно попаднали растения, съветите на специалистите са незабавно да ги унищожаваме. Механичното отстраняване има ефект само в началото на нашествието им. Целите кактуси се изкопават ръчно (задължително с плътни дебелы ръкавици) или машинно, като внимателно се събират всички отчупени части. Събраните растения запазват жизнеността си и не изсъхват няколко месеца заради голямото количество вода в тях. Унищожаването става само чрез смилане, попарване с вряла вода или изгаряне.